

ПОВЈЕСЋА ЂИ ЛА МУАРЌ ЂЕ МЃАЗА НУОПЌИ

Сату Уровица ѓн аѓи ај шајзѓћ, ваку ал трекут а авут пистѓ тризѓћ ѓе муорј ѓн отар, пје пѓрѓурј. Туатје а лукрат, с-а мѓћинат грѓу ши порумби. Алѓе мѓј буѓе повјесћиј а јешит ѓин муорј, карје с-а повјесћит пиљинѓ ватра фокулуј, кѓ туатѓ муара а авут ватрѓ. Тот крају нуосту ѓн Сѓрбије а авут лок унѓе унѓе н-а трѓбујит сѓ конѓчешћ ор сѓ трећ нуапћа амѓнат. Лумја ѓин сату ѓла а шћиут ѓ-аша локурј ши с-а пѓзѓит ѓе јѓе, да ѓима ѓић н-аврут баш сѓ шћије дар сѓнт повјѓћили-шћа каре с-а повјесћит ѓин брѓѓе ѓн брѓѓе ѓн нуопћѓли ѓе јарна пиљинѓ ватрѓ адѓвѓраѓе.

Ши ѓн сату нуосту сѓнт аша локурј, борућ, врун пуом бѓтрѓн, друмурј ѓеумблаѓе ши сѓлашурј. Аша а фост ш-о касѓ, ѓесупра ѓе рѓу Ваља Маре, каре а фост мѓј апруапје ѓе муарѓ кѓнд сѓ мјерѓе ѓин сат, ѓнтро браѓишѓе ѓе фаг.

Дупѓ Рату ал Маре, кѓнд лу Миљивоје ј-а крескут мустѓцѓли а ѓнћепут повјесћиј ѓе нѓлукѓ ѓн сокак ѓи ла муарѓ пѓнѓ ла касѓ-ја, ла фѓнтѓнѓ, тот аша ѓнтро руатѓ ѓе чинзѓћ ѓе мјетѓре ѓепарѓе ѓе муарѓ. Гн времја аја лумја с-а дус ла кулкаре кум а ѓегурат, да с-а помећит ѓенуапће. Н-а фост струје, нума лумја ѓе луминѓ авут лѓмпј ла гас, фѓљинѓре ор лѓмпј ку кѓрѓбит.

Повјесћѓ ѓнтѓј ѓн сат а повјесћито Миљивоје.

Гнтро нуапће, пи ла Стѓ. Мѓрија микѓ, с-а ѓнтуорс ѓи ла муарѓ дупѓ мѓжлоку нуопћ. А фост лунѓ, ши финкѓ боји а шћиут друму, јел с-а трас ѓн кар, пљин ку саћи ѓе фѓјинѓ.

Ѓинтродатѓ а трѓгћит кѓнд боји а стѓтут, да ѓин браѓишѓе с-аузѓт ка врун глас ѓе жуавинѓ, ка кум сѓ збјарѓ јѓду.

Лу Миљивоје с-арћикат пѓру ѓн кап сунт кѓћула, а пљекат сѓ-ј дрдаје мѓѓиљѓ пѓнѓ а ѓнћеркат с-априндѓ фѓљинару. Н-а вѓзут пје ѓима пиљинѓ јел, ши л-а трекут апа рѓѓе.

А ѓнћеркат јел сѓ мѓѓе боји, ши дакѓ а фост ај мѓј цапеѓ ѓн сат, боји а стат ѓн лок.

Кум а повјесћит амѓнат ла-ј луј ѓн касѓ, аврут сѓ кѓнће ка сѓ пјардѓ фрика, ама а пјердут гласу.

Кѓт а фост јел ѓн локу-ла, ши ѓе јѓ с-а ѓнтѓмплат н-а путут сѓ спунѓ, туома кѓнд с-аузѓт кокоши ѓин сат, боји а пљекат аша ѓе јут, ѓе јѓ с-а пѓрут кѓ сѓ фрѓнѓе кару. Ажунс акас јут ка ѓићодатѓ.

Повјесћа а спусо мѓѓезѓ ла татѓ-су Ѓикола, кѓнд л-а ѓнтребат дар атѓта лумје а фост ла муарѓ ѓе с-амѓнат. Мумѓ-са Вида а зѓс кѓ трѓбује сѓ гасаскѓ вро бабѓ сѓ-ј ѓескѓнће.

Татѓ-су, н-а крезут ѓн аша ѓева, кѓ ѓн рат ј-а трекут мулће пистѓ кап.

Пѓна ла примоварѓ ну мѓј с-а повјесћит ѓ-аша ѓева, ш-атунћ с-а повјесћит кѓ ши ла ѓишће бѓјѓц с-а ѓнтѓмплат јар аша кѓнд с-а ѓнтуорс ѓи ла муарѓ. Повјесћили а фост аша адѓвѓраѓе ши ѓима н-а фост ку гѓнду ѓндуојит, ши ѓнтѓј с-а повјесћит ѓи ла уну пѓнѓ ла алту ку шопоћалѓ.

Нума тата лу Миљивоје н-а крезут ѓн аша ѓева, ши ѓе мѓј мулће орј ѓ-ѓѓинс с-а дус ла муарѓ ка сѓ сѓ ѓнтуаркѓ ѓе мѓј амѓнат, ор сѓ дућѓ ла лок пистѓ рјекѓ, да кам ѓес сѓ ѓа окол ла бѓшћа дупѓ мѓжлоку нуоцј ка сѓ вадѓ ѓева – ѓе ѓаба.

Мулц дупѓ аша ѓева а вуорбит кѓ ну пуаѓе тотнату сѓ вадѓ аша ѓева, да јел а фѓкут ѓин кап ш-а рѓсућит мустѓцѓли.

Повјесћа мј-а повјесћито Митица алу Бреговјану ѓин сату Уровица.

ПРИЧА ИЗ ВОДЕНИЦЕ О НОЋНОЈ УТВАРИ

Село Уровица је 60-их година прошлог века имала преко 30. воденица у свом атару на малим планинским потоцима и речицама. Све су биле у функцију, све су млеле пшенично и пројино брашно. А најбоље приче су изашле управо из воденице, поред огњишта, који је свака воденица скоро имала.

Такође, сваки наш крај Србије, нарочито сеоски, има неко своје место где није баш згодно заночити или набасати у недоба. Мештани обично знају за таква места и клоне их се, јер нико није толико радознао да проверава да ли су истините приче које круже и преносе се са колена на колено у дугим зимским ноћима поред огњишта.

И у нашем селу има таквих места, устаљена и некако тајанствена: утрине или јаруге, усамљене сеоске капије или какво старо дрво, поред старих, већ забатаљених путева, а богоми и неке усамљене куће, одвојене од села које зовемо салаши.

Таква беше и кућа на обрешку изнад реке Ваља маре, најближа воденици кад се крене из села, за гајеве заклоњена од погледа и ветрова старом буковом шумом и јасењаком.

Некако после оног првог великог рата, кад се Милоје беше замомчио тек нагављених наусница, почеше и приче о привиђењима на сокаку од воденице до те кућице, око капије на чаиру, испред сеоског бунара, али све ту у кругу од 50-ак корака мушког хода.

Било је то време кад се рано смркавало, А богме и рано устајало.

Чкиљава светлост лампе гашњаче или фењера служила је тек за нужну употребу; беше и понека карабитна лампа и скоро ништа више да се одагна мрак.

Прву причу о чудноватом привиђењу Милоје је испричао у селу.

Задесило га је то оне ноћи кад се негде тамо, у очи Мале госпојине, у не доба враћао из воденице. Истина, ноћ беше пуна месечине, а он је, пошто су волови знали пут, дремуцко на колима пуним цакова, тек самлевеног брашна.

Трг'о се тек кад су волови застали као укопани, а негде из шуме се зачуо глас непознате животиње који је личио на мекетање јарета или нешто томе слично.

Осетио је Милоје, како му коса пробија влашку вунену (качула)шубару на глави, док је дрхтавим рукама покушавао да припали фењер који му беше на колима. Око себе није видео никога, али уз леђа му се пела нека чудна језа, кошуља му већ беше натопљена хладним знојем.

Покушао је он да потера волове, али узалуд. Иако су били једни од најснажнијих и најјачих волова у селу, нису могли да помакну ни педаљ кола са неколико цакова брашна.

Причао је Милоје касније укућанима како је од страха хтео да запева, да се разгалами како би одагнао страх, али узалуд- речи нису излазиле, као да су се губиле негде у грудима.

Колико је био на том месту и шта му се дешавало није умео да исприча, тек кад се од првих сеоских кућа огласио први петао, волови су тако силовито полетели да му се чинило како ће се кола распасти. Стигао је кући брже него икад из воденице.

Ту причу је Милоје испричао свом оцу Николи сутрадан, кад га је овај питао, зар је у воденици била толика гужва да је морао да одоцни.

Мајка Видосава је на Милојеву причу одмах предложила да се потражи нека добра влашка врачара, јер то неће да изађе на добро .

Али отац, стари ратник, који је још мирисао на барут није могао веровати у сва та привиђења, јер беше свашта прегрбачио и претумбао преко главе за неколико година ратовања.

И стварно, после овога о том привиђењу, која се брзо пронела селом, није се много причало све док се у пролеће није рашчуло да се и неким другим момцима опет нешто слично догодило при повратку из те воденице.

Приче су биле тако уверљиве да не беше ни трунке сумње у њих, и прво су се преносиле шапатом од једног до другог. Једино Милојев отац није много марио за њих, чак је неколико пута, намерно по ноћи одлазио у воденицу како би што више одоцнио.

Или би одлазио у њиву преко реке а често и у недоба да обиђе башту не би ли што видео - узалуд.

Многи су после говорили да то не може свако да види, а он је на све одмахивао главом и загонетно увртао бркове.

Причу ми је испричао Митица Подрумеџић, из села Уровица.

.